

3.5. Eesti territooriumi haldusjaotuse seadus

Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses on sätestatud Eesti territooriumi haldusjaotus, haldusterritoriaalse korralduse muutmise ning haldusüksuste piiride ja nimede muutmise alused ja kord. Teiste sõnadega reguleerib seadus maakondade, valdade ja linnade paiknemise ning nende piiride ja nimede muutmise reegleid.

Seaduse viimane redaktsioon hakkas kehtima 1. jaanuari 2018 ning samal ajal jõustus täielikult ka 2017. aasta kohalike omavalitsuste valimiste käigus ette valmistatud **haldusreform**.

Seaduse kohaselt jaotub Eesti territoorium haldusüksusteks, mis on: **maakonnad, vallad ja linnad**. Vallas ja linnas võib moodustada vastavalt osavaldu ja linnaosi, kuid need ei ole selle seaduse tähenduses haldusüksused.

Asustusüksused:

1) Vald ja linn jagunevad asustusüksusteks.

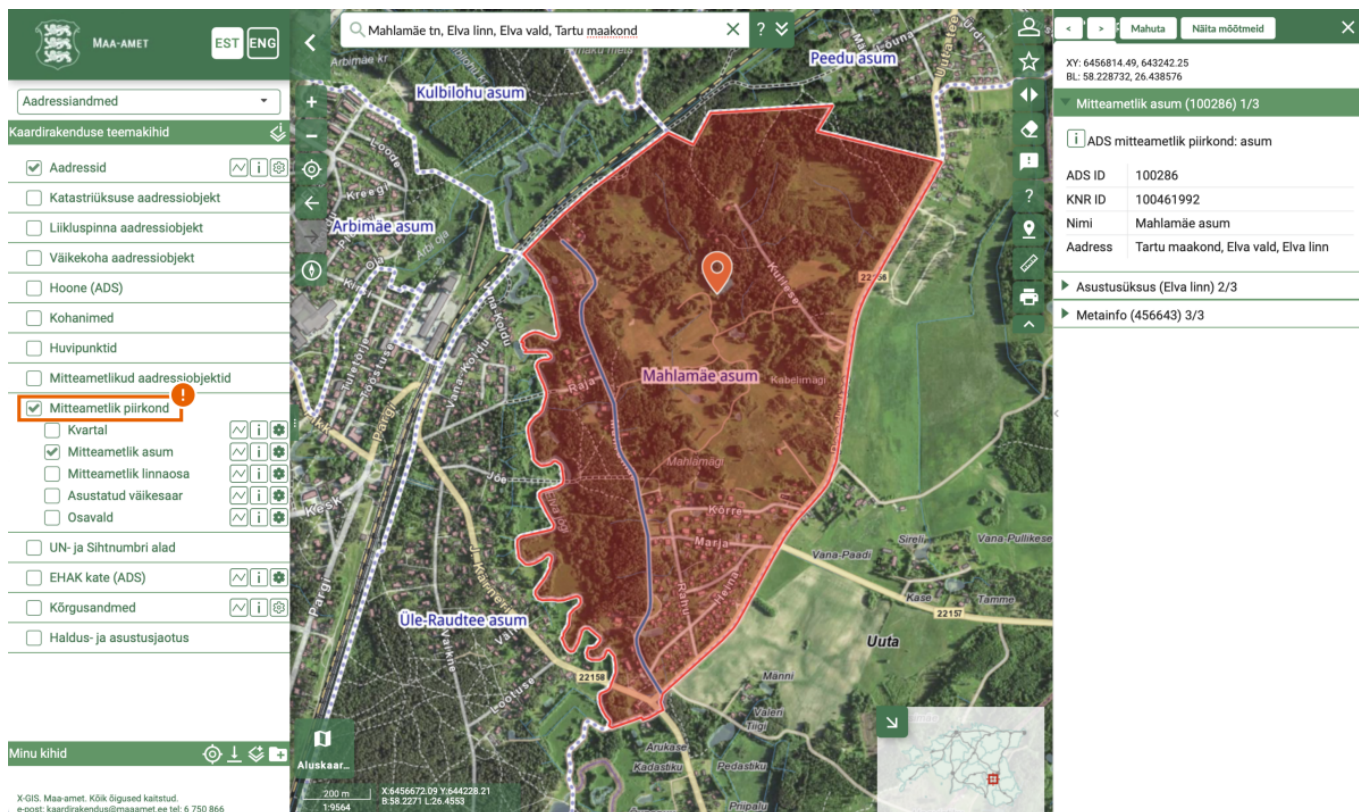
2) Asustusüksused on asulad, milleks on **linnad, külad, alevikud ja alevid**.

3) **Enamasti on linn haldusüksusena samades piirides ka asula**. Nendes haldusüksustes on ainult üks sama nime kandev asustusüksus. Selliseid linnu on peale haldusreformi Eestis 10: **Keila, Kohtla-Järve, Loksa, Maardu, Narva, Rakvere, Sillamäe, Tallinn, Viljandi ning Võru linn**. Koha-aadressides nende linnade nimesid ei korrata. Näiteks: *Ida-Viru maakond, Narva linn, Peetri plats 3*.

4) **Viie linna puhul linn haldusüksusena ei ole samades piirides asula**. Nende linnade puhul on haldusüksus suurem kui sama nime kandev asustusüksus ja haldusüksusesse jääb veel mitmeid teisi asustusüksusi (nt külasid). Need linnad on: **Haapsalu, Narva-Jõesuu, Paide, Pärnu ning Tartu linn**. Kuna haldusüksuse nimi käib laiema territooriumi osa kohta kui asula nimi ning haldusüksuses võivad nt tänavanimed korduda, siis peab nende linnade koha-aadressides linna nime kordama ka asula nimena. Näiteks: *Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Pargi tn 4 ja Tartu maakond, Tartu linn, Ilmatsalu alevik, Pargi tee 4*.

Peale viimast seaduse muudatust ei loeta linna **asumeid** enam asustusüksusteks. Asumid on kultuurilised üksused ja aitavad hoida ning edendada kogukondade identiteeti. Asumile saab määrata kohanime, kuid koha-aadressis see ei kajastu. Aadressiandmete süsteemis on asumite, mitteametlike linnaosade ja muude nn **piirkonnanimede** (sh osavaldade) piirid kaardil nähtavad ja nende alusel saab teha päringuid.

Elva asumid **ADS-i avalikus kaardirakenduses**:

Kõik muudatused haldus- ja asustusüksuse piirides, liigis või nimes, mis on õigusaktidega kinnitatud, tehakse esmalt statistikaameti poolt **Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatoris** (lühidalt EHAK-is). Seejärel teeb Maa- ja Ruumiamet muudatused maakatastri kaardil ja kohanimeregistris ja aadressiandmete süsteemis. Kõik ülejäänud andmekogud saavad tasuta muudatusi võtta aadressiandmete süsteemist automaatselt teenuste kaudu või väljavõtetena alla laadida.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 21.08.2025